

Lp Jürgen Ligi
Rahandusministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 TALLINN
info@rahandusministeerium.ee

Teie 07.01.2025 nr 1.1-10.1/64-1
Meie 06.02.2025 nr 5-10/88-1

Makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse muutmise ja makse- ja arveldussüsteemide seaduse muutmise seaduse eelnõu (Välkmaksed)

Rahandusministeerium edastas 07.01.2025 Finantsinspeksioonile (edaspidi ka FI) makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse muutmise ja makse- ja arveldussüsteemide seaduse muutmise seaduse eelnõu (edaspidi *Eelnõu*) arvamuse avaldamiseks. Edastame FI tähelepanekud Eelnõu kohta.

1. Eelnõuga antakse FI-le täiendav ülesanne hinnata makse- või e-raha asutuse vastavust arveldussüsteemis osalemise nõuetele ja teha otsus, kas vastavuse tunnustamise või sellest keeldumise kohta. Juhime tähelepanu, et sellega kasvab FI halduskoormuse kasv.
2. Eelnõu seletuskirja lk 4 kohaselt kohustatakse Välkmaksete määrusega makseteenuse pakkujaid, kes osutavad eurodes tavapärase krediidikorralduste põhist makseteenust, pakkuma eurovälkmaksete saatmise ja saamise teenust. Eelnõu seletuskirja lk 6 kohaselt nähakse Eelnõuga makseasutustele ja e-raha asutustele ette võimalus osaleda arveldussüsteemis. Ka Eelnõu § 1 punktiga 1 pakutud MERAS § 63⁹ lõikes 1 on sätestatud arveldussüsteemis makseasutuse ja e-raha asutuse osalemine soovina. Palume rõhutada seletuskirjas MERAS § 63⁹ lõike 1 juures, et makseteenuste pakkujatele, kes pakuvad oma makseteenuse kasutajatele krediidikorralduste saatmise ja vastuvõtmise makseteenuseid, on kohustus pakkuda kõigile oma makseteenuse kasutajatele välkkrediidikorralduste saatmise ja vastuvõtmise makseteenuseid tulenevalt Välkmaksete määruse artiklist 5a. Kui tegemist on kohustusega, siis seadusega peaks ette nägema ka normid vastava kohustuse rikkumise puhul. Palume Eelnõu selles osas täiendada. Lisaks on küsitav kas ja mis vastutuse norm kohaldub makseasutusele ja e-raha asutusele, kes osutab välkmakseteenuseid oma soovil.
3. Eelnõu § 1 punktiga 1 täiendatakse MERAS-e 7. peatükki §-ga 63⁹, mis reguleerib arveldussüsteemis osalemise vastavuse tunnustamist. MERAS § 63⁹ lõigetes 3 ja 4 on sätestatud dokumendid, mis tuleb esitada lisaks kirjalikule taotlusele. Välkmaksete määrusega makseteenuste direktiivi lisatav artikkel 35a lõige 2 sätestab, et maksesüsteemis osalemise nõuete täitmise hindamise korra peab määratlema liikmesriik ning selleks antakse kaks konkreetset ja üks avatud võimalus, kusjuures hindamise kord võib endast kujutada: (a) enesehindamist; (b) pädeva asutuse sõnaselge otsuse nõuet; (c) mis tahes muud menetlust, mille eesmärk on tagada, et asjaomased makseasutused ja e-raha asutused täidavad makseteenuste direktiivi art 35a lõike 1 nõudeid. Eelnõuga on valitud, et hindamise kord

kujutab endast FI ehk pädeva asutuse sõnaselge otsuse nõuet. Teeme ettepaneku täiendada MERAS § 63⁹ lõiget 3 selliselt, et taotlusele tuleb lisada ka taotleja enesehindamise dokument, mis kajastab asutusesisese analüüsi arveldussüsteemis osalemise nõuete täitmise kohta.

4. Juhime tähelepanu, et Eelnõu seletuskirja lk 11 viitab Eelnõu § 63⁹ lõikele 8, mida Eelnõus ei eksisteeri. MERAS § 63⁹ lõike 3 kohaselt ei pea makseasutus või e-raha asutus arveldussüsteemis osalemise nõuetele vastavuse tunnustamiseks esitama loetletud dokumente, kui ta on need esitanud MERAS § 15 sätestatud tegevusloa taotlemise menetluses. Juhime tähelepanu, et tegevusloa andmisest võib olla möödunud juba pikem aeg ja sisekorrade ei pruugi olla enam ajakohased. Lisaks võib olla makseasutus või e-raha asutus sisekordasid jm sarnased dokumente aja jooksul muutnud, mistõttu need võivad erineda tegevusloamenetluses esitatud dokumentidest. Samuti võib esineda olukordi, kus FI-d ei ole kõigist muudatustest teavitatud ja seetõttu puudub ka järelevalve asutusel teadmine kehtestatud muudatustest ning kehtivad dokumendid pole kättesaadavad. Nendel põhjustel peaks siiski Eelnõus selgelt sätestama, et taotlusega koos tuleb esitada kõik nõutud sisekorrade jm dokumendid kõige viimasemas versioonis. See annab ka makseasutusele ja e-raha asutusele endale hea ülevaate kõigist kehtivatest eeskirjadest ning nende asja- ja ajakohasuse hindamiseks seoses uue pakutava teenusega. Samuti peaks raamatupidamise sise-eeskirja puhul arvestama, et see peab vastama MERAS § 63⁹ lõikes 6 sätestatud nõuetele.
5. Eelnõu seletuskirja lk 11 kohaselt Eelnõuga MERAS-esse lisatava § 63⁹ lõiked 3–7 näevad ette andmed ja dokumendid, mis tuleb esitada vastavuse tunnustamise menetluses. Makseteenuste direktiivi artikli 35a eesmärk on tagada, et makseasutused ja e-raha asutused, kes taotlevad juurdepääsu arvelduse lõplikkuse direktiivis määratud arveldussüsteemidele või kes neile juba ligi pääsevad, täidaksid makseteenuste direktiivist tulenevaid kohustusi. Eelnõust ei tulene selgelt välja, et arveldussüsteemides juba osalevad asutused peavad täitma makseteenuse direktiivist tulenevaid kohustusi. Selguse mõttes võiks MERAS §-s 63⁹ sätestada, et „*Arveldussüsteemis osalemise nõuetele vastavaks tunnistatud makseasutus või e-raha asutus peab kogu aeg vastama arveldussüsteemis osalemise nõuetele.*“
6. Eelnõu § 1 punktiga 1 täiendatakse MERAS-e 7. peatükki §-ga 63¹⁰, mis reguleerib arveldussüsteemides osalemise taotlemise korda. Juhime tähelepanu, et Eelnõuga ei ole sätestatud millistel õiguslikel alustel võib Finantsinspeksioon vastavuse tunnustamisest keelduda. Sellest tulenevalt teeme ettepaneku täiendada MERAS §-i 63¹⁰ järgmiselt:
„x) *Finantsinspeksioonil on õigus keelduda vastavuse tunnustamisest, kui*
 - 1) *taotleja ei vasta käesoleva seadusega või selle alusel antud õigusaktidega makseasutuse või e-raha asutuse suhtes kehtestatud nõuetele;*
 - 2) *taotleja ei täida käesoleva seaduse §-s 63⁹ sätestatud tingimusi;*
 - 3) *taotlejal on täitmata Finantsinspeksiooni ettekirjutus või käesolevas seaduses sätestatud muu kohustus;*
 - 4) *taotleja osalemine arveldussüsteemis ohustab arveldussüsteemi stabiilsust või terviklikkust.*“
7. Kuivõrd vastavuse tunnustamise menetluse läbiviimisel järgitakse tegevusloamenetluse sätteid (MERAS § 17), palume lisada MERAS-esse ka sätteid, et puudustega taotluse korral võib jätta taotluse kohe läbi vaatamata ning lisaks, kui tegevusloamenetluses esitatakse olulisi uusi andmeid, siis hakkab tähtaeg uuesti kulgema (sarnased sätteid on KAVS-is). Selleks palume
 - 1) Muuta MERAS § 17 lõiget 1 järgmiselt:
„Kui taotleja ei ole tegevusloa taotlemisel esitanud kõiki käesoleva seaduse §-s 15 nimetatud andmeid ja dokumente või need on ebaõiged, eksitavad, oluliste puudustega või mittetäielikud või ei ole nõuetekohaselt vormistatud, on Finantsinspeksioonil õigus jätta taotlus läbi vaatamata või nõuda taotlejalt puuduste kõrvaldamist.“
 - 2) Lisada MERAS § 17 juurde lõige 1¹ järgmises sõnastuses:
„*Kui tegevusloa taotluse menetlemise ajal tehakse muudatusi käesoleva seaduse §-s 15 nimetatud andmetes või dokumentides, esitab taotleja viivitamata Finantsinspeksioonile*

vastavad andmed ja dokumendid uuendatud kujul. Kui muudatus on oluline, võib Finantsinspeksioon lugeda menetlustähtaja alguseks selle olulise muudatuse kättesaamise hetke. Sellisel juhul peab Finantsinspeksioon teatama taotlejale uuest menetlustähtajast.“

- 3) Kui lisada MERAS-esse § 17 lõige 1¹ eeltoodud sõnastuses, siis on selguse ja otstarbekuse huvides vajalik kustutada MERAS § 15 lõige 2.
8. Teeme ettepaneku täiendada MERAS § 79 lõike 1 punkti 2 järgmiselt: „2) *hoidma kliendi raha eraldi kontol krediidiasutuses või investeerima selle turvalistesse, likviidsetesse ja madala riskitasemega instrumentidesse /.../.*“ Muudatusettepanek on tehtud Välkmaksete määruse artikli 3(1) alusel, millega muudetakse direktiivi (EL) 2015/2366 artiklit 10(1)a.
9. Eelnõu § 2 punktiga 3 makse- ja arveldussüsteemide seaduse § 6 lõiget 3 täiendatakse punktidega 6 ja 7, milles viidatakse MERAS §-s 63¹⁰ sätestatud arveldussüsteemidele juurdepääsu tingimusele. Juhime tähelepanu, et arveldussüsteemidele juurdepääsu tingimused on sätestatud MERAS §-s 63⁹.
10. FI on 08.05.2023 edastanud Rahandusministeeriumile ettepaneku kohapealse kontrolli regulatsiooni muutmiseks. Nimetatud kirjaga tegime ettepaneku FIS-is nimetatud eriseadustes (KAS, IFS, KindITS, MERAS, VPTS jne) sätestatud kohapealse kontrolli sätete muutmiseks selliselt, et FI-l oleks võimalik kohapealse kontrolli lõplik akt vajadusel võrdsustada ettekirjutusega järgides selleks ka haldusmenetluse seaduses sätestatud nõudeid. Eelnevalt tulenevalt palume vastavad kohapealse kontrolli raamistiku muudatusettepanekud lisada ka FIS-s nimetatud asjakohastesse eriseadustesse, sh MERAS-esse.
11. MERAS § 50 sätestab nõuded makseasutuse ja e-raha asutuse sise-eeskirjadele. Palume § 50 lõiget 3 täiendada uue punktiga ja lisada loetellu ka juhi sobivuse hindamise kord, et makseadutus ja e-raha asutus määraks oma sise-eeskirjaga kindlaks kuidas on korraldatud juhi sobivuse hindamine.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Siim Tammer
juhatuse liige

Kristina Zorin 668 0581
kristina.zorin@fi.ee